

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв України

ПРАКТИКА ВИКЛАДАННЯ МУЗИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Програма
для вищих навчальних закладів
культури і мистецтв I–II рівнів акредитації

Спеціальність
“Музичне мистецтво”

Спеціалізація
“Теорія музики”

Київ 2007

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв України

ПРАКТИКА ВИКЛАДАННЯ МУЗИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Програма
для вищих навчальних закладів
культури і мистецтв I–II рівнів акредитації

Спеціальність
“Музичне мистецтво”

Спеціалізація
“Теорія музики”

Київ 2007

Видання здійснено на замовлення Державного методичного центру
навчальних закладів культури і мистецтв України

Всього: 216 годин
Індивідуальних: 136 годин
Самостійних: 80 годин

ПРАКТИКА ВИКЛАДАННЯ МУЗИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Програма для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I–II рівнів акредитації. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. – 24 с.

Укладач	Н. М. Цигановська – викладач-методист Київського державного муз. училища ім. Р. М. Глієра
Рецензенти:	І. М. Коханик – доцент Національної музичної академії ім. П. І. Чайковського В. Л. Терещенко – викладач-методист Запорізького музичного училища ім. П. І. Майбороди
Редактор	Є. Д. Колесник
Відповідальний за випуск	А. І. Ткаченко

Навчальне видання

Формат 60×84/16. Папір офсетний. Друк ризографічний
Ум. друк. арк.1,4. Наклад 100 прим.

ПП “НОВА КНИГА”

21029, м. Вінниця, вул. Квятека, 20;
Тел./факс: (0432) 52–34–82, 52–34–81
E-mail: zbut@novaknyha.com.ua

Свідоцтво про внесення суб’єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виробників і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 2646 від 11.10.2006 р.

© Державний методичний центр
навчальних закладів культури і
мистецтв України, 2007

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Предмет охоплює V–VIII семестри, вивчається студентами III та IV курсів по 2 години на тиждень упродовж 34 тижнів кожного навчального року.

Практика викладання музичної літератури проводиться на базі початкового дитячого закладу естетичного виховання та професійної освіти – школи-студії при музичному училищі. Школа-студія створюється як експериментальний навчальний заклад, діяльність якого забезпечується навчальним планом, розробленим на основі типових навчальних планів музичних шкіл та узгодженим з навчальними планами всіх спеціалізацій музичного училища.

Керівництво практикою здійснюється провідними викладачами циклової комісії музичної літератури і фольклору, які мають власний педагогічний досвід і досвід роботи в дитячих навчальних закладах (бажано).

Заняття з предмета “Практика викладання музичної літератури” проводиться студентом в навчальній групі (до 10 учнів) разом з викладачем-консультантом.

Планування та аналіз кожного уроку здійснюється під керівництвом викладача-консультанта.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Педагогічна практика підбиває підсумок комплексу предметів навчального плану блоків “Професійно-орієнтована” та “Професійно-практична підготовка” спеціалізації “Теорія музики” і являє собою його кульмінацію, що забезпечує кваліфікацію випускника – “викладач музично-теоретичних дисциплін”. Широке коло предметів підпорядковане саме практиці викладання музичної літератури – це психологія та педагогіка, методика викладання музичної літератури, світова і україн-

ська музична література, фольклор, сольфеджіо, гармонія, фортепіано, аналіз музичних творів та лекторська практика.

Складаючи фундаментальну основу, теоретичне і практичне підґрунтя практики викладання музичної літератури, набуті в процесі вивчення цих предметів знання, вміння і навички мають практичну реалізацію та засвоєння.

Саме в комплексному підході до вивчення предметів професійно-орієнтованої та професійно-практичної підготовки випускника спеціалізації “Теорія музики” запорука якісної та ґрунтовної сучасної освіти.

МЕТА ПРЕДМЕТА

Програму укладено з урахуванням вимог Державного стандарту мистецької освіти України та національної концепції вищої освіти України.

Практика викладання має на меті:

- створення умов для формування професійних навичок сучасного викладача і вихователя;
- створення моделі майбутньої викладацької діяльності студентів та максимального наближення до умов сучасного дитячого навчального закладу естетичного виховання і професійної освіти;
- створення умов для творчої самореалізації студентів.

ЦІЛІ І ЗАВДАННЯ ПРЕДМЕТА

1. Залучення студентів до управління процесами музичної освіти виховання у педагогічній діяльності.

2. Набуття, розширення і збагачення власного педагогічного досвіду.

3. Формування у студентів педагогічної компетентності – здатності керуватися набутими знаннями та вміннями, готовність до їх використання у педагогічній діяльності.

4. Формування культури педагогічного спілкування, комунікативної компетенції з учнями різних вікових груп.

ЗМІСТ І ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Практика надає можливість студентам:

- опанування інноваційних технологій у музичному вихованні, націлених на збереження фізичного та психічного здоров'я дітей та юнацтва;
- опанування професійних навичок – викладацьких, виховних, лекторських, організаторських, хормейстерських, ілюстраторських;
- опанування специфіки методики викладання музичної літератури різних років навчання;
- проведення уроків різних типів – монографічного, аналітичного, контрольного;
- визначення оптимальних форм і методів навчання та контролю навчальної діяльності учнів;
- розробки навчальної документації викладача;
- засвоєння широкого кола навчальних підручників та посібників;
- створення комплексу методичного забезпечення предмета;
- опанування навичок роботи з ТЗН;
- опанування навичок виховної роботи з учнями та батьками;
- ознайомлення з позакласними формами роботи.

Орієнтовний тематичний план

Тематичний план проведення практики повинен виходити з діючих типових навчальних планів та програм музичних шкіл

Завдяки існуванню декількох чинних програм та різних підходів до побудови предмета “Музична література” можна припустити варіантність побудови тематичного плану практики.

I. Дискретний – “Світова музична література” (1 год. на тиждень) і “Українська музична література” (1 год. на тиждень)

II. Інтегрований – “Світова і українська музична література” (2 год. на тиждень).

За вибором керівника практики надається право вибору різновиду плану та внесення змін (до 20 %) щодо кількості годин, вибору музичних ілюстрацій та тематики, її порядку відповідно до регіональних

особливостей, змісту бібліотеки, фонотеки, відеотеки навчального закладу.

В такому підході опановується знання нормативної документації та можливість творчого мислення щодо її застосування.

У зв'язку з введенням нових навчальних планів для початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів 2006 року можна рекомендувати різні підходи до розширення тематичного плану практики:

– початковий етап музичної освіти (перший рік навчання) присвятити тільки вивченню музичного фольклору (України або України та слов'янських народів);

– збільшити кількість годин на вивчення вітчизняної та світової класичної музики, літературних її першоджерел;

– впровадити практичні заняття з постаювання фольклорних обрядів, музично-театралізованих вистав, літературно-музичних композицій, концертів, відео-лекторіїв, тощо.

ОРІЄНТОВНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ІНТЕГРОВАНИЙ

№ п/п	Тематика	Кількість тижнів
	1-й рік навчання	34
1	Музика у нашому житті. Походження музики. Пісня, танок і вальс – “три кити” у світі музики.	1
2	Марші. Особливості життєвого призначення. Святкові і казкові марші. П. Чайковський. “Дитячий альбом” (“Маршдерев’яних солдатиків”). Р. Шуман. “Альбом для юнацтва” (Марш). С. Прокоф’єв. “Дитяча музика” (Марш). Ф. Мендельсон. “Сон літньої ночі” (Марш). П. Чайковський. Балет “Лускунчик” (Марш).	2

	Поняття: метр, розмір 4/4, акордова фактура, мажорний лад, динаміка.	
3	Пісня. Обрядовий фольклор України. Колискові пісні (за вибором викладача). Головні свята християнського календаря. Різдво і Великдень. Щедрий вечір. Колядування. Масляна. Зустріч весни. Колядки і щедрівки. Веснянки. Колядка “Нова радість стала”. М. Леонтович. “Щедрик”. Л. Ревуцький. Цикл “Сонечко” (“Подоляночка”, “Ой єсть в лісі калина”, “Прийди, прийди, сонечко”). М. Римський-Корсаков. Опера “Снігуронька”, фрагмент (“Прощавай, прощавай, Масляна”). П. Чайковський. “Пори року” (“Масляна”). Поняття: теми, повільні і жваві теми, гомофонно-гармонічна фактура, мінорний лад.	3
4	Сучасна пісня для дітей. В. Шаїнський. “Чебурашка”. Г. Гладков. “Бременські музиканти”. Є. Крилатов. “Крылатые качели” (інші, за вибором викладача). Поняття: мелодія, аналіз мелодії, куплетна форма.	1
5	Європейські танці. Особливості побутування і розповсюдження. Менует. Гавот. Полонез. Мазурка. Вальс. Полька. Чардаш. Болеро. Тарантела. Національна приналежність, походження. Танець – виразник ментальності і світогляду кожного народу. Л. Боккеріні. Менует. С. Прокоф’єв. Класична симфонія”, ч. III. Гавот.	5

	<p>Й. Бах. Англійська сюїта. Гавот. Ф. Шопен. Полонез Ля мажор. Ф. Шопен. Мазурка Сі-бемоль мажор. Й. Штраус. Вальс “Блакитний Дунай”. С. Рахманінов. Полька. Б. Сметана. Опера “Продана наречена”, фрагмент (“Полька”). С. Прокоф’єв. “Дитяча музика” (“Тарангела”). М. Равель. Болеро (фрагмент). П. Чайковський. “Дитячий альбом” (Вальс. Мазурка. Полька). В. Косенко. 11 етюдів у формі старовинних танців.</p> <p>Поняття: пунктирний ритм, синкопа, розмір 3/4, тричастинна форма.</p>	
6	<p>Українські народні танці. Гопак. Козачок. Масовий характер танців. Яскравість національного костюму. С. Гулак-Артемівський. Опера “Запорожець за Дунаєм” (Гопак, козачок). М. Мусоргський. Опера “Сорочинський ярмарок” (Гопак). Ю. Щуровський. “Українська сонатина”, ч. II. Козачок. О. Нижанківський. Коломийка.</p>	2
7	<p>Народні інструменти України і Росії. Скоморохи. Гусярі та кобзарі. Троїсті музики, їх значення в житті народу і формуванні професійної музичної культури. Українські думи. Взаємозв’язок вокального та інструментального пластів.</p> <p><i>Музичні ілюстрації за вибором викладача.</i></p>	1

8	<p>Вокальні тембри. М. Глінка. Опера “Руслан і Людмила (Рондо Фарлафа, арія Руслана, каватина Людмили). М. Римський-Корсаков. Опера “Садко” (Пісні заморських гостей).</p> <p>Поняття: тембр, різновиди чоловічих та жіночих тембрів. Назви хорових голосів.</p>	2
9	<p>Музичні інструменти. Історія і походження найважливіших інструментів. Скрипка, віолончель, флейта, фагот, гітара, клавесин, орган, фортепіано, челеста, рояль, арфа, ударні (за вибором викладача). М. Глінка. Опера “Руслан та Людмила” (Пісня Бояна, Марш Чорномора). М. Римський-Корсаков. Шехеразада, ч. I, вступ, ч. III (фрагм.). Ж. Рамо. Тамбурін. Й. Бах. Токата і фуга ре мінор (фрагмент). Ф. Шуберт. Аве Марія.</p> <p>Поняття: тембр як голос та характер інструментів. Регістр.</p>	4
10	<p>Види ансамблів. Дует, тріо, квартет. Хор. Види хорів. Музичні ілюстрації за вибором викладача. Оркестр та його різновиди. Диригент та його значення в оркестрі. С. Прокоф’єв. Петрик і вовк. Б. Бріттен. Варіації і фуга на тему Г. Перселла (Путівник по оркестру для юнацтва).</p>	2

11	Природа та пейзажі в музиці. Пори року та відтінки доби у творах композиторів. П. Чайковський. “Дитячий альбом” (“Зимовий ранок”). Е. Гріг. “Пер Гюнт” (“Ранок”). М. Мусоргський. Опера “Хованщина” (Світанок на Москві-річці). С. Прокоф’єв. “Дитяча музика” (“Ввечері”). К. Дебюссі. “Місячне сяйво”. В. Косенко. “Дощик”. А. Вівальді. “Пори року”, фрагмент (“Зима”). П. Чайковський. “Пори року” (“Пролісок”, “Білі ночі”, “На трійці”). С. Рахманінов. Весняні води. І. Шамо. “Картини російських живописців” (“Трійка”, “Берізка”). <i>Засоби виразності, спрямовані на створення звукопису.</i>	4
12	Звірі та птахи в музиці. К. Сен – Санс. “Карнавал тварин” (“Лебідь”, “Віслюк довговухий”). М. Римський-Корсаков. Опера “Казка про царя Салтана” (“Політ джмеля”). В. Косенко. “За метеликом”. П. Чайковський. “Дитячий альбом” (“Пісня жайворонка”). М. Глінка. “Жайворонок”. К. Дебюссі. “Слон танцює”. Д. Кабалевський. “Іжачок”. Л. Дакен. “Зозуля”.	2
13	Казка у музиці. Казкові герої у західноєвропейській музиці. Р. Шуман. “Альбом для юнацтва” (“Дід Мороз”). Е. Гріг. “Ліричні п’єси” (“Хо́да гномів”, “Танок ельфів”, “Маленький троль”).	

	Сюїта. “Пер Гюнт” (“У печері гірського короля”). <i>Комплекс засобів музичної виразності, що формує художній образ.</i> Казкові персонажі у творчості російських та українських композиторів. П. Чайковський. “Дитячий альбом” (“Баба Яга”). М. Мусоргський. “Картинки з виставки” (“Хатинка на курячих ніжках”, “Гном”, “Балет пташенят, що не вилупились”). М. Римський-Корсаков. Опера. “Казка про царя Салтана” (фрагмент. “Три чуда”). А. Лядов. “Баба Яга”, “Кікімора”. Ж. Колодуб. “Снігова королева” (“Кай”, “Герда”, “Троль”, “Снігова королева”). Г. Сасько. “Палац Снігової королеви”. В. Косенко. “Петрушка”. <i>Комплекс засобів музичної виразності, що формує художній образ.</i>	3
14	Музичний театр. Знайомство з театральними жанрами. Опера та балет, специфіка жанрів. М. Лисенко. Опера “Коза-дереза”. П. Чайковський. Балет “Лускунчик” (фрагменти). <i>Комплекс засобів музичної виразності, що формує художній образ.</i>	2
2-й рік навчання		34
		тижні
1.	Й. Гайдн. Життєвий і творчий шлях. Прощальна симфонія (фрагмент).	1

2.	Соната Ре мажор. (Сонатний цикл. Сонатна форма).	2
3.	Симфонія Мі-бемоль мажор. (Симфонічний цикл. Класичний симфонічний оркестр).	2
4.	В. Моцарт. Життєвий і творчий шлях. “Маленька нічна серенада” (фрагмент) або Реквієм (фрагмент).	1
5.	Соната Ля мажор.	1
6.	Опера “Весілля Фігаро” (фрагменти за вибором).	2
7.	Симфонія соль мінор.	2
8.	Л. Бетховен. Життєвий і творчий шлях. Соната № 14 ч. I або соната № 23 ч. III	1
9.	Соната № 8 до мінор.	1
10.	“Егмонт” або Симфонія № 5 до мінор	2
11.	Й. Бах. Життєвий і творчий шлях. Токата і fuga ре мінор (фрагмент), або Хоральна прелюдія (за вибором).	1
12.	Інвенції (Фа мажор, До мажор)	1
13.	Добре темперований клавір (№ 1, № 2)	1
14.	Ф. Шуберт. Життєвий і творчий шлях. Експромт ля-бемоль мінор	1
15.	Пісні “Форель”, “Серенада”, “Аве Марія”, балада “Лісовий цар”.	1
16.	Вокальні цикли “Прекрасна мірошниця”, “Зимовий шлях” (вибране).	1
17.	Незакінчена симфонія сі мінор.	1
18.	Ф. Шопен. Життєвий і творчий шлях. Ноктюрн фа мінор. Вальс до-дієз мінор.	1
19.	Мазурки (Сі-бемоль мажор, ля мінор, До мажор). Полонез Ля мажор.	1

20.	Етюди Мі мажор, до мінор. Прелюдії № 4, 7, 20.	1
21.	Український вертеп. П. Ніщинський. “Вечорниці” (фрагмент).	1
22.	М. Колачевський “Українська симфонія”.	2
23.	Симфонія невідомого автора XIX століття	2
24.	С. Гулак-Артемівський. Творчий портрет. Опера “Запорожець за Дунаєм”.	2
25.	Контрольні уроки.	2

3-й рік навчання		34 тижні
1	М. Лисенко. Життєвий і творчий шлях.	1
2	Солоспіви “Садок вишневий коло хати”, “Вічний революціонер”, “Думка-шумка”, твори для фортепіано (1-2) за вибором.	1
3	Опера “Тарас Бульба” (фрагменти).	3
4	Кантата “Радуйся, ниво неполитага”.	1
5	К. Стеценко. Творчий портрет. Вокальні твори (2-3 за вибором).	1
6	Я. Степовий. Творчий портрет. Вокальні твори (2-3 за вибором).	1
7	М. Леонтович. Життєвий і творчий шлях. Обробки народних пісень (“Щедрик”, “Дударик”, “Гра в зайчика”, “Пряля”, “Женчичок-брєнчичок”).	2
8	М. Глінка. Життєвий і творчий шлях. Романси “Жайворонок”, “Я пам’ятаю мить чудову”. Опера “Життя за царя”	1
9	(фрагменти). Симфонічні твори.	3
10	“Камаринська”, “Вальс-фантазія”.	1

11	О. Даргомижський. Творчий портрет. Вокальні твори (“Шістнадцять років”, “Мені сумно”, “Титулярний радник”, “Старий капрал”).	2
12	“Могутня кунка”.	1
13	М. Мусоргський. Життєвий і творчий шлях. Вокальні твори (“Калістрат”, “Колискова Яремоськи”, “Семинарист”). Опера “Борис Годунов” (фрагменти). Цикл “Картинки з виставки”.	1
14		1
15		3
16		1
17	О. Бородін. Життєвий і творчий шлях. Вокальні твори (“Спляча князівна”, “Пісня темного лісу”). Опера “Князь Ігор” (фрагменти). Симфонія № 2.	1
18		2
19		1
20	М. Римський-Корсаков. Життєвий і творчий шлях. Опера “Садко” (фрагменти за вибором). Опера “Снігуронька” (фрагменти за вибором). Сюїта “Шехерзада”.	1
21		3
22		1
23	Контрольні уроки.	2

	4-й рік навчання	34 тижні
1	П. Чайковський. Життєвий і творчий шлях. Концерт для фортепіано № 1 (фрагмент).	2
2	Романс “Серед гомінкого балу”. Опера “Євгеній Онегін” (фрагменти за вибором). Симфонія № 4 або “Ромео і Джульєтта”	3
3		2

4	С. Рахманінов. Творчий портрет. Прелюдія до-дієз мінор. Концерт № 2 (фрагмент)	1
5	С. Прокоф'єв. Життєвий і творчий шлях. Симфонія № 1. “Мигтєвості” (№ 10, 11). Кантата “Олександр Невський”. Балет “Попелюшка” або “Ромео і Джульєтта” (фрагменти). Симфонія № 7.	1
6		2
7		2
8		1
9	Д. Шостакович. Життєвий і творчий шлях. 24 прелюдії та фуги (Ре мажор, фа- дієз мінор). Симфонія № 7, ч. I.	1
10		1
11	А. Хачатурян. Творчий портрет. Концерт для скрипки з оркестром.	1
12	С. Людкевич. Творчий портрет. Симфонія-кантата “Заповіт”.	1
13	В. Косенко. Творчий портрет. Твори для фортепіано (за вибором).	1
14	Л. Ревуцький. Життєвий і творчий шлях. Твори для фортепіано (за вибором). Цикл “Сонечко”. Симфонія № 2. Кантата “Хустина”.	1
15		1
16		2
17		1
18	Б. Лятошинський. Життєвий і творчий шлях. Хори (1–2 за вибором). Твори для фортепіано (1–2 за вибором). Симфонічна балада “Гражина”. Симфонія № 3.	1
19		1
20		1
21	М. Скорик. Творчий портрет. “Карпатський концерт”.	1
22	Л. Дичко. Творчий портрет. Кантата “Чотири пори року”.	1

23	Є. Станкович. Творчий портрет. Камерна симфонія № 3.	1
24	В. Губаренко. Творчий портрет. Моноопера "Листи кохання".	1
25	В. Сильвестров. Творчий портрет. Дитяча музика № 1 або № 2 (фрагменти). Кітч-музика.	1
26	Контрольні уроки.	2
27	Іспит.	

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ (форми самостійної роботи)

I. Розробка і оформлення ділової документації викладача:

- календарно-тематичних планів роботи з групою на кожний навчальний рік;
- журналу навчальних занять;
- поурочного плану;
- залікових та іспитових відомостей;
- звітів про проходження практики.

II. Створення комплексу методичного забезпечення предмета "Музична література" (до кожного уроку, теми):

- добірка або створення наочних посібників до уроків (схеми, таблиці, діаграми, картки, казки, вірші та інше);
- розробка матеріалів для контролю навчальної діяльності учнів (тести, картки опитувань, кросворди, загадки, головоломки, ігри, лото та інше);
- списки художньої та дитячої літератури для позакласного читання;
- розробка сценаріїв дитячих свят, лекторіїв, ігор, олімпіад, конкурсів (за бажанням).

III. Розробка поурочного плану занять за даними параметрами (до кожного уроку):

- визначення цілей і задач уроку – виховних, навчальних, розвиваючих;
- розробка ходу уроку, що втілює головні складові його структури (організаційний момент, перевірка домашнього завдання, вивчення нової теми, прослуховування музичних ілюстрацій, закріплення);
- визначення оптимальних хронометричних параметрів складових структури уроку;
- визначення змісту музичних ілюстрацій уроку (добір фрагментів творів);
- визначення головних базових знань, умінь та навичок уроку, які будуть визначати домашнє завдання, закріплення теми.

IV. Повторення теоретичного і музичного матеріалу (до кожного уроку).

V. Робота з нотами музичних творів, хрестоматіями для учнів музичних шкіл.

VI. Аналіз уроків.

VII. Підготовка до відкритих уроків.

VIII. Відвідування та обговорення відкритих уроків інших практикантів.

IX. Складання звітів про проходження педагогічної практики викладання музичної літератури (в кінці кожного навчального року, в письмовій формі).

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК СТУДЕНТІВ

Контрольному оцінюванню підлягає кожний урок практиканта, що включає розробку плану, тобто підготовку і його проведення. Навчальний рік завершується диференційним заліком (VI та VIII семестри). Рекомендується наприкінці кожного навчального року проведення відкритих уроків практикантів, що є кульмінацією практики, підсумком процесу музичної освіти і виховання в шкільній групі.

Відкриті уроки відвідуються та обговорюються практикантами і керівниками-консультантами. Таким чином досягається розповсюдження педагогічного досвіду від випускників до третьокурників, а також узагальнення власного педагогічного досвіду кожним практикантом.

Строки проведення відкритих уроків – квітень, травень.

Тематика підпорядкована тематичному плану.

Розробка уроку музичної літератури рекомендується для екзаменаційного білету комплексного Державного іспиту “Основи педагогічної майстерності” (можуть включатися розробки всіх відкритих уроків випускників, або за вибором практиканта – наприклад: “Мій найкращий урок музичної літератури”).

ОРІЄНТОВНИЙ ПЛАН ЗВІТУ З ПРАКТИКИ

III курс

1. Група, рік навчання.
2. Виконання тематичного плану.
3. Виховні, навчальні завдання, встановлені для групи.
4. Об’єктивні та суб’єктивні труднощі у досягненні завдань.
5. Оптиміальні форми і методи освіти і виховання в групі, що дали позитивний результат.

IV курс

Психолого-педагогічна характеристика навчальної групи

1. Кількісний склад навчальної групи (постійний, непостійний; як цей фактор впливає на навчальний процес).
2. Виховні, навчальні завдання, встановлені для групи.
3. Якісний склад групи. Психологічні особливості учнів:
  - однорідна чи неоднорідна група за ознаками темпераменту,
  - активність, комунікативність, здатність до концентрації, розвиток уваги, пам’яті.
4. Діагностика музичних, творчих здібностей учнів:
  - емоційність, розвиток уваги, фантазії;
  - здатність до музикування;
  - здатність до творчого мислення;
  - здатність тільки до репродуктивного мислення (відтворення інформації).
5. Диференціація освітнього рівня (професійний та загально-освітній), індивідуальний підхід у формуванні завдань на уроці.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

Рівні досягнень	Оцінка	Критерії оцінювання
Початковий	“2” Незадовільно	Студент виконав 50 % навчального плану з обсягу годин практики.
Середній	“3” Задовільно	Студент виконав 80 % навчального плану. Засвоїв нормативні документи щодо практики, виявив знання навчальної і методичної літератури, але в проведенні уроків має недостатньо зформовані професійні навички.
Достатній	“4” Добре	Студент виконав 100 % навчального плану. Виявив достатній рівень оволодіння педагогічною технікою, професійне володіння голосом і фортепіано. Студент раціонально використовує час на уроці, але йому бракує вільності в комунікації з групою.
Високий	“5” Відмінно	Студент виявляє досконале володіння навичками планування і проведення уроків та забезпечує якісне засвоєння учнями знань, виявляє творчий підхід до педагогічного процесу.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Батицький М. Музична мозаїка. – К., 1990.
2. Королюк Н. Маленькі історії про українських композиторів XVIII–XX століть. – К., 1988.
3. Лісецький С. Українська музична література для 4–5 класів ДМШ. – К., 1991.
4. Лісецький С. Українська музична література для 5 класу ДМШ. – К., 1988.
5. Лісецький С. Українська музична література для 6 класу ДМШ. – К., 1991.

6. *Лисецький С.* Українська музична література для 7 класу ДМШ. – К., 1988.
7. *Альбомы серии: “Человек. События. Время”:*
  - “М. Глинка”. – М., 1986.
  - “М. Мусоргский”. – М., 1987.
  - “М. Римський-Корсаков”. – М., 1988.
  - “П. Чайковский”. – М., 1988.
  - “С. Прокофьев”. – М., 1965.
8. *Бернстайн Б.* Концерт для молодёжи. – Л., 1990.
9. *Великович Е.* Концерт для оркестра. – Л., 1988.
10. *Владимиров В., Лагутин А.* Музыкальная литература для VI класса ДМШ. – М., 1988.
11. *Энциклопедический словарь юного музыканта.* – М., 1985.
12. *Зильберквит М.* Мир музыки. – М., 1988.
13. *Зильберквит М.* Рождение фортепиано. – М., 1978.
14. *Кленов А.* Симфония с сюрпризом. М. – Л., 1975.
15. *Никитин Ю.* Музыкальная шкатулка. – М., 1987.
16. *Прохорова И.* Музыкальная литература зарубежных стран. – М., 1988.
17. *Прохорова И., Скудина Г.* Советская музыкальная литература. – М., 1989.
18. *Радинова О.* Музыкальное развитие детей, ч. 1, ч. 2. – М., 1997.
19. *Смирнова Е.* Русская музыкальная литература. – М., 1985.
20. *Хрестоматии:*
  - по истории украинской музыки. – М., 1990.
  - по русской музыкальной литературе. – М., 1974.
  - по советской музыкальной литературе. – М., 1975.
  - по зарубежной музыкальной литературе. – М., 1980.
  - по музыкальной литературе народов СССР. – М., 1971.
21. *Периодические издания:*
  - “Музыка в школе”. – М.
  - “Мистецтво і освіта”. – К.
  - “Музыкальная жизнь”. – М.
  - “Музыкальный руководитель”. – М.
  - “Музыкальная палитра”. – М.
  - “Музыкальное просвещение”. – М.